

Sundhed

Godkendt den 21.2.2019

Denne strategi er todelt med et fokus på mental sundhed og et fokus på fysisk sundhed. Begge dele beskrives nedenfor. Mental sundhed fremgår af del 1 og fysisk sundhed af del 2.

DEL 1

Strategien for mental sundhed er udarbejdet af Udvalget for skoler & børn og Udvalget for sundhed, kultur & fritid.

Strategien har særlig relevans for afdelingerne Dagtilbud & Skole samt Sundhed & Familie i Vejen Kommune, der har bl.a. børns trivsel samt borgernes sundhed som ressortområde. Desuden er Udvikling & Erhverv en særlig relevant aktør i implementering af strategien. – Gennem kulturelle aktiviteter og foreningsbårne fællesskaber kan vi netop forbedre og styrke borgernes generelle mentale sundhed. Dertil kommer, at borgernes hverdagsliv generelt går på tværs af afdelinger, ligesom den enkeltes sundhed bliver påvirket af bl.a. beslutninger på de øvrige fagområder i kommunen. Desuden har borgernes sundhed betydning for mål i de øvrige afdelinger. Det er således en tværganglig opgave at implementere strategien. I implementeringen anlægger vi derfor en tværfaglig tilgang, ligesom vi samarbejder med forældre om at understøtte deres ansvar for børn og unges mentale sundhed. Ligeledes er en tidlig indsats vores tilgang, når vi implementerer strategiens målsætninger med henblik på at adressere udfordringer hurtigt.

I vores fokus på mental sundhed tager vi afsæt i WHO's definition, nemlig *"en tilstand af velbefindende, hvor individet kan udfolde sine evner, håndtere dagligdagsudfordringer og stress samt indgå i fællesskaber med andre mennesker"* (WHO 2001).

Det politiske fokus fra politik *Sunde børn* i forhold til 'Trivsel' er:

"I Vejen Kommune skal alle børn og unge have mulighed for at være en del af et fællesskab, der bidrager til at styrke deres selvværd, livsglæde og trivsel. Vi tager udgangspunkt i børnenes styrker og behov og den måde de bedst trives på".

Det politiske fokus fra politik *Sunde voksne* i forhold til 'Let at leve det sunde liv' er:

"Vi vil arbejde forebyggende, og derfor skal mulighederne for et aktivt liv og sundhedstilbud være tilgængelige for alle borgere uanset aldersgruppe, udfordringer og geografi".

Det vil vi omsætte til følgende konkrete mål og handlinger:

Årstal		2019	2020	2021	2022
Nr. 1	Mål – kompetenceudvikling	<i>Input mål:</i> Sundhed & Familie og Dagtilbud & Skole deltager sammen med Psykiatrien i et satspuljeprojekt om regional kompetenceudvikling vedrørende mental sundhed.	<i>Output mål:</i> Der sker en erfaringsopsamling på output af kompetenceudviklingen i foråret 2020.	<i>Outcome mål:</i> Der sker en stigning i den mentale sundhed hos skoleelever i forhold til foregående år.	<i>Outcome mål:</i> Der sker en stigning i den mentale sundhed hos skoleelever i forhold til foregående år. <i>Output mål:</i> Sundhedsaftalens mål om mental sundhed er implementeret, jf. bilag 1.
Nr. 2	Mål – læring og udvikling	<i>Output mål:</i> Igangsatte indsatser og projekter vedrørende mental sundhed (Familie Vejen, Samtaleforløb for sårbare	<i>Output mål:</i> Igangsatte indsatser og projekter vedrørende mental sundhed (Familie Vejen,		

		unge, Cool Kids, Chilled, DUÅ) følges mhp. vidensopsamling, læring og videreudvikling.	Samtaleforløb for sårbare unge, Cool Kids, Chilled, DUÅ) følges mhp. vidensopsamling, læring og videreudvikling.		
Nr. 3	Mål – tidlig indsats	<i>Input mål:</i> Psykologenheden allokere ressourcer fra skoleområdet til dagtilbudsområdet til tidlig opsporing og tidlig indsats vedrørende mental sundhed.	<i>Output mål:</i> Der sker en erfaringsopsamling på omprioriteringen i foråret 2020.		
Nr. 4	Mål - tilgængelighed	<i>Input mål:</i> Der etableres mindst et strategisk samarbejde med en kulturinstitution, idrætsorganisation eller aftenskole om at skabe flere tilbud med særligt fokus på at fremme mental sundhed.			
Baggrund		<p><i>Politisk intention:</i> Børn og voksne skal være i mental balance. Det sikrer vi ved at understøtte forældrenes ansvar og ved at:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Have en tværfaglig, tidlig og forebyggende tilgang, så børn og unge med begyndende mentale udfordringer bliver identificeret og indsatser iværksat. Desuden forebygger vi brugen af diagnoser frem for at bidrage til et diagnosesamfund. 2) Borgerne kan indgå i sociale fællesskaber, har adgang til kulturelle oplevelser og aktiviteter samt kan engagere sig som frivillig i vores foreninger, hvor de oplever, at de gør noget meningsfuldt. <p><i>Viden på området:</i> Langvarig ringe mental sundhed har både samfundsøkonomiske konsekvenser og konsekvenser for den enkelte borgers sundhed og hverdagsliv. Borgere med langvarig ringe mental sundhed er i højere risiko for at udvikle fx hjertekarsygdom, depression og angst samt for at dø tidligere end borgere med en høj grad af mental sundhed. Derudover har borgere med ringe mental sundhed typisk et øget brug af sundhedsydelser, lavere uddannelsesniveau og svagere tilknytning til arbejdsmarkedet. Omvendt kan en høj grad af mental sundhed have positiv indflydelse på forebyggelse af sygdom og på evnen til at tilegne sig ny viden og færdigheder, ligesom en høj grad af mental sundhed kan mindske frafaldet på ungdomsuddannelser og styrke borgernes tilknytning til arbejdsmarkedet.</p>			

	Mental sundhed grundlægges i samspillet mellem barn og forældre, hvorfor en tidlig indsats er afgørende (Mental sundhed, Sundhedsstyrelsen 2018).
Handlingsplan	Der udarbejdes i et samarbejde på tværs af Sundhed & Familie, Dagtilbud & Skole samt Udvikling og Erhverv handlingsplaner for målsætningerne under de enkelte temaer. Ligeledes vil de strategiske mål blive udmøntet i drifts- og udviklingsaftaler på relevante områder. I såvel handlingsplaner som drifts- og udviklingsaftaler vil en tværfaglig og tidlig indsats være den bærende tilgang.
Opfølgingsmetode	Følger i handlingsplaner / drifts- og udviklingsaftaler.
Opfølgingsansvarlig	Følger i handlingsplaner / drifts- og udviklingsaftaler.

DEL 2

Strategien for fysisk sundhed er udarbejdet af Udvalget for skoler & børn og Udvalget for sundhed, kultur & fritid.

Strategien har særlig relevans for Sundhed & Familie i Vejen Kommune, der har borgernes sundhed som ressortområde. Borgernes hverdagsliv går imidlertid på tværs af afdelinger, ligesom den enkeltes sundhed bliver påvirket af bl.a. beslutninger på de øvrige fagområder i kommunen. Desuden har borgernes sundhed betydning for mål i de øvrige afdelinger. Det er således en tværorganisatorisk opgave at implementere strategien. I implementeringen anlægger vi derfor en tværfaglig tilgang. Ligeledes er en tidlig indsats vores tilgang, når vi implementerer strategiens målsætninger med henblik på at adressere udfordringer hurtigt.

Det politiske fokus fra politik *Sunde børn* i forhold til 'Forældreansvar' er:

"Forældre har som udgangspunkt ansvaret for deres børn. Børn og unge indgår imidlertid i en række forskellige fællesskaber, herunder i kommunale dag- og skoletilbud, der er med til at forme dem og deres fremtidige muligheder".

Det politiske fokus fra politik *Sunde voksne* i forhold til 'Hjælp til selvhjælp' er:

"I Vejen Kommune er det bærende princip, at borgeren som udgangspunkt har ansvar for eget liv, og Vejen Kommune stiller rammer til rådighed, der gør det let og naturligt at vælge et aktivt og sundt liv – hele livet".

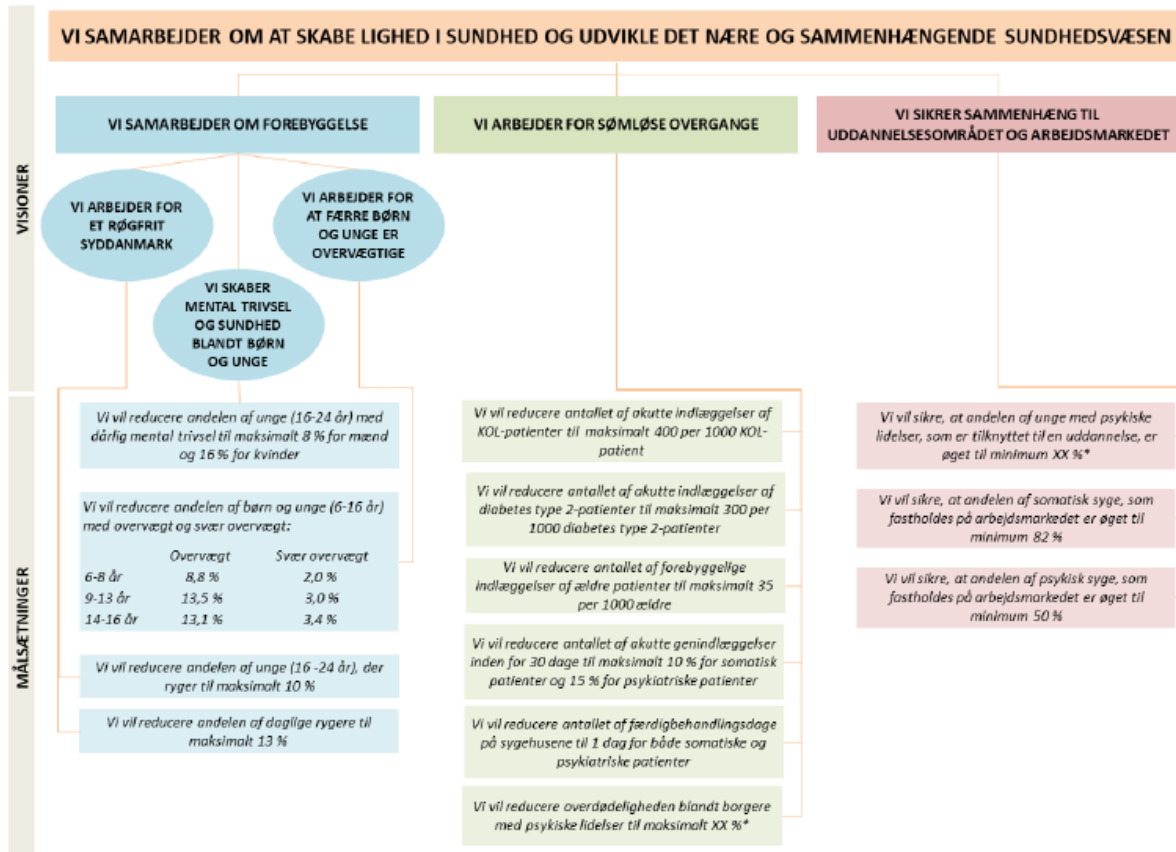
Det vil vi omsætte til følgende konkrete mål og handlinger:

Årstal		2019	2020	2021	2022
Nr. 1	Mål – røg	<i>Input mål:</i> Dagtilbud & Skole indgår i partnerskabet 'Røgfri fremtid'.			<i>Output mål:</i> Sundhedsaftalens mål om røg er implementeret, jf. bilag 1.
Nr. 2	Mål – alkohol	<i>Input mål:</i> SSP sætter fokus på alkohol i alle 7. klasser. <i>Input mål:</i> Der udarbejdes en strategi for kommunens indsats vedr. alkohol og rusmidler.	<i>Input mål:</i> SSP's fokus på alkohol i 7. klasserne er ensartet og evidensbaseret.		<i>Outcome mål:</i> Alder ved alkoholdebut for unge i Vejen Kommune er lig lands gennemsnittet eller over.

Nr. 3	Mål – fysisk aktivitet	<i>Input mål:</i> Der udvikles og implementeres et projekt på tre daginstitutioner til fremme af fysisk aktivitet og med fokus på kost som understøttende element.	<i>Output mål:</i> Målgruppen øger omfanget af daglig fysisk aktivitet ift. start. <i>Output mål:</i> Flertallet af forældrene til målgruppen udtrykker øget viden om sammenhængen mellem kost og motion ift. start.	<i>Output mål:</i> Målgruppen øger omfanget af daglig fysisk aktivitet ift. foregående år.	<i>Outcome mål:</i> Andelen af overvægtige skolestartere er lavere for målgruppen end gennemsnitligt for skolestartere. <i>Output mål:</i> Sundhedsaftalens mål om fysisk aktivitet og kost er implementeret, jf. bilag 1.
Nr. 4	Mål – søvn	<i>Input mål:</i> Der afholdes ét event om søvn for samtlige 8. klasser og deres forældre. <i>Input mål:</i> Der udvikles og implementeres et projekt om søvn på tre skoler. <i>Input mål:</i> Der udvikles og implementeres et screeningsværktøj til måling af søvnkvalitet.	<i>Output mål:</i> Flertallet af målgruppen øger deres søvnlængde ift. start.		
Baggrund		<i>Politisk intention:</i> Vejen Kommune har fokus på borgernes fysiske sundhed. Sundhedsprofilen for både børn og voksne i Vejen Kommune viser sundhedsmæssige udfordringer. Implementering af Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker vil kunne adressere udfordringerne. Kost, røg, alkohol, motion, overvægt og søvn er særligt relevante fokusområder, mens børn er en særlig relevant målgruppe. Uanset fokusområde og målgruppe er en tidlig indsats og tværfaglighed en vigtig tilgang. <i>Viden på området:</i> Fremme af borgernes sundhed og forebyggelse af sygdom har ikke kun betydning for den enkeltes trivsel, men også for samfundsøkonomien. I prioriteringen af fokus for den konkrete kommunale sundhedsfremme og forebyggelse anbefaler Sundhedsstyrelsen henholdsvis tobak, fysisk aktivitet, mental sundhed, alkohol, overvægt, mad & måltider samt stoffer. – Fordi de fokusområder har stor betydning for bl.a. trivsel, funktionsniveau, sygelighed og dødelighed. Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker bygger på den bedste viden om kommunal sundhedsfremme og			

	forebyggelse (Sundhedsstyrelsen 2018). Dertil kommer, at undersøgelser dokumenterer en positiv sammenhæng mellem søvn og bl.a. immunforsvaret, koncentration, reaktionsevne og hukommelse (Søvn og sundhed, Vidensråd for forebyggelse, 2015).
Handlingsplan	Der udarbejdes i et samarbejde på tværs af Sundhed & Familie, Dagtilbud & Skole samt Udvikling & Erhverv handlingsplaner for målsætningerne under de enkelte temaer. Ligeledes vil de strategiske mål blive udmøntet i drifts- og udviklingsaftaler på relevante områder. I såvel handlingsplaner som drifts- og udviklingsaftaler vil en tværfaglig og tidlig indsats være den bærende tilgang.
Opfølgingsmetode	Følger i handlingsplaner / drifts- og udviklingsaftaler.
Opfølgingsansvarlig	Følger i handlingsplaner / drifts- og udviklingsaftaler.

Bilag 1 – Sundhedsaftalen for region Syddanmark 2019-2023

* Måltallet fastsættes, når første måling på indikatoren offentliggøres i forbindelse med næste afrapportering på de otte nationale mål, forventeligt medio 2019